

**UCHWAŁA NR XXXIX/302/2014
RADY GMINY W SULMIERZYCACH**

z dnia 27 stycznia 2014 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Sulmierzyce na lata 2014– 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 594, poz. 645, poz. 1318), oraz art. 6 ust. 1, ust 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z 2005 roku, z 2009r. Nr 206 poz. 1589, z 2010 roku Nr 28 poz. 146, Nr 125 poz. 842, z 2011 r., Nr 149, poz.887) Rada Gminy w Sulmierzycach uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Sulmierzyce na lata 2014– 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sulmierzyce.

§ 3. Zobowiązuje się Wójta Gminy do złożenia sprawozdania z realizacji programu do końca pierwszego kwartału każdego roku za rok poprzedni.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Tadeusz Kruszyński

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Sulmierzyce na lata 2014– 2020

WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które - choć odwieczne – dopiero od kilkunastu lat istnieje w świadomości społecznej w naszym kraju i jest przedmiotem świadomych, skoordynowanych działań zaradczych.

Przemoc w rodzinie definiuje ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art. 2 pkt 2 ustawy).

Przemoc w rodzinie nie zawsze jest łatwa do rozpoznania. Powszechnie przyjmuje się, że jest to działanie:

- intencjonalne i skierowane przeciwko innym członkom rodziny -co oznacza, że jest zamierzonym działaniem lub zaniechaniem mającym na celu całkowitą kontrolę nad ofiarami;
- naruszające prawa i dobra osobiste ofiar - co oznacza, że sprawca wykorzystując swoją przewagę narusza podstawowe prawa człowieka, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- wykorzystujące wyraźną asymetrię sił - ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;
- powodujące ból i cierpienie - sprawca naraża zdrowie i życie ofiar na poważne szkody, co powoduje, że ofiary mają mniejszą zdolność do samoobrony.

Źródłem dysproporcji sił zazwyczaj są:

- wiek - np. relacja dziecko - dorosły, staruszek - ktoś w sile wieku;
- płeć - zwykle kobieta jest słabsza od mężczyzny, chociaż zdarzają się wyjątki;
- stan zdrowia - na ogół chory czy niepełnosprawny jest słabszy od zdrowego;
- różne zależności - np. dziecko-rodzic, ale też zależność ekonomiczna: ktoś dysponuje pieniędzmi i jest „panem”.

Rodzaje przemocy w rodzinie

1. Przemoc fizyczna – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie: (opychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięścią, ciskanie przedmiotami, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni).

2. Przemoc psychiczna (emocjonalna) – wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, prowadzi do zmieszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby,: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, odmowa uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (poniżanie, upokarzanie, wyzywanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb.

3. Przemoc seksualna – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy np.: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot, i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, zmuszanie do prostytucji, do współżycia tuż po porodzie, po akcie przemocy, krytykowanie zachowań seksualnych.

4. Przemoc ekonomiczna – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy poprzez np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodzin, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.

5. Zaniedbanie – niezaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych – materialnych (jedzenie, ubranie, mieszkanie) oraz emocjonalnych (bezpieczeństwo, miłość). Występuje najczęściej w odniesieniu do dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych.

Rozdział I

Podstawa prawna

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz. U. Nr 180, poz.1493. Ustawą z dnia 6 maja 2010 o roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw dokonano kilku istotnych zmian w ustawie o przemocy w rodzinie, min:

1. Zmieniono preambułę – podniesiono rangę przemocy w rodzinie, wprowadzono zmiany mające na celu zmianę stereotypów dotyczących przemocy w rodzinie.

2. Osobom wykonującym władzę rodzicielską lub pieczę nad małoletnich zakazano stosowanie kar cielesnych, zadawania cierpień psychicznych i innych form poniżania dziecka.

3. Zakazano stosowanie kar cielesnych.

4. Wprowadzono procedury Niebieskich Kart do służb medycznych

5. Sprawca przemocy ma opuścić dom czy mieszkanie, nawet jeśli jest jego właścicielem. Policja podczas interwencji może zatrzymać sprawcę i nakazać mu opuszczenie wspólnego mieszkania.

6. Uruchomienie procedury Niebieskiej Karty nie wymaga zgody ofiary przemocy.

7. Zaostrzono przepisy wobec sprawców.

8. Zwiększono kompetencje pracowników socjalnych – szybka interwencja w sytuacji zagrożenia dobra dziecka.

9. Nałożono na gminy obowiązek tworzenia lokalnych programów, powołania zespołów interdyscyplinarnych, uprawniono do gromadzenia danych dotyczących stanu zdrowia, nałogów, skazań, orzeczeń sądowych.

Rozdział II

Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 przeznaczony jest do mieszkańców gminy Sulmierzyce

Rozdział III

Podmioty funkcjonujące na terenie gminy Sulmierzyce świadczące pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

1. Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Komisariat Policji
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Szkoły działające na terenie gminy

Rozdział IV

Współpraca z innymi instytucjami w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w ramach realizacji niniejszego Programu

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pajęcznie.
2. Sąd Rejonowy w Wieluniu, Wydział Rodzinny
3. Poradnia Leczenia Uzależnień w Radomsku i w Pajęcznie
4. Dzielnicy.
5. Kuratorzy zawodowi.
6. Dyrektorzy i nauczyciele pracujący w szkołach.
7. Lekarze i pielęgniarki
8. Pracownicy socjalni.

Rozdział V Założenia programu

1. Cel ogólny

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

2. Cele pośrednie

- a) zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie,
- b) wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy,
- c) wzrost liczby placówek udzielających pomocy w środowisku lokalnym,
- d) spadek liczby przypadków przemocy,
- e) spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
- f) stała edukacja środowiska lokalnego poprzez: ulotki, broszury, festyny itp.
- g) wzrost , a potem spadek liczby osób zgłaszających się po pomoc do placówek służby zdrowia, pomocy społecznej czy policji.

3. Strategia i metody działania

- a) zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- b) ochrona ofiar przemocy poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne,
- c) budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- d) zamieszczanie na tablicach ogłoszeń informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy,
- e) systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie,
- f) systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie.

Rozdział VI

Podstawowe zadania do realizacji

1. Analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej.

2. Przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy oraz ochrony ofiar przemocy.

3. Tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak : notatki służbowe wynikające z obserwacji, rozmów z różnymi osobami, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin.

4. Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie - zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty.

5. Występowanie z wnioskiem do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną.

6. Występowanie do Powiatowej Komendy Policji z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych przez dzielnicowego lub podjęcie innych działań prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenia przemocą w rodzinie.

7. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy, poprzez zatrudnienie psychologa.

8. Motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej.

9. Budowanie skutecznych form pomocy /prawnej, socjalnej/ dla ofiar przemocy w rodzinie.

10. Zamieszczanie na tablicach ogłoszeń o możliwościach uzyskania pomocy.

11. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

Rozdział VII

Finansowanie

Źródłem finansowania zadań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są środki

finansowe z budżetu gminy, ponieważ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi a także ustawa z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.